

Väljaandja: Riigikogu
Akti liik: seadus
Teksti liik: algtekst
Jõustumise kp: 01.01.2021
Avaldamismärge: RT I, 29.12.2020, 2

Välja kuulutanud
Vabariigi President
18.12.2020 otsus nr 674

Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse ning teiste seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 09.12.2020

§ 1. Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muutmine

Töötervishoiu ja tööohutuse seaduses tehaksejärgmised muudatused:

1)paragrahvi 1 lõiget 2 täiendatakse teiselausega järgmises sõnastuses:

”Julgeolekuasutustele ei kohaldata käesoleva seaduse § 13⁴lõiget7.”;

2)paragrahvi 1 lõike 3 punkt 4 muudetakse järgmiselt:

”4) teenuseosutamise lepingu alusel töötava füüsilise isiku (edaspidi *teenuseosutaja*)tööle käesoleva seaduse § 12 lõigetes 4–9 ja § 24 lõikes 2 sätestatud ulatuses.”;

3)paragrahvi 10¹lõike 2 esimenelause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”Tööandjarakendab riskianalüüsisist lähtuvaid abinõusid alaealise töötaja terviseriskidevältimiseks.”;

4)paragrahv 12 muudetakse ja sõnastataksejärgmiselt:

”§ 12. Töötervishoiu ja tööohutuse üldised nõuded

(1) Tööandja tagab töötervishoiu ja tööohutusenõuete täitmise igas tööga seotud olukorras. Kui tööülesandeid täidetakserenditöona, tagab kasutajaettevõtja töötervishoiu ja tööohutuse nõuete täitmisekasutajaettevõtja juures.

(2) Tööandja ei tohi lubada tööle asuda töötajal,kellel puuduvad vajalikud erialateadmised ja oskused ning töötervishoiu- jatööohutusosalased teadmised.

(3) Tööandja ja töötajad on kohustatud ohututöökeskkonna nimel tegema koostööd. Tööandja konsulteerib töötajate võitöötajate esindajaga küsimustes, mis puudutavad töökeskkonna parandamiseabinõude kavandamist, juhendamise ja väljaõppe ning tervisekontrollikorraldamist, päästetööde ja esmaabi korraldust ning uue tehnoloogia ja uutetöövahendite valikut ja rakendamist. Tööandja arvestab võimaluse korral teatudettepanekuid ja kaasab töötajad kavandatu elluviimisesse.

(4) Teenuseosutajatagab igas tööolukorras temale kuuluvate töövahendite, isikukaitsevahenditeja muude seadmete korrasoleku ja nõuetekohase kasutamise.

(5) Kui töökohal töötavad samal ajal vähemalt kahetööandja töötajad, kooskõlastavad tööandjad oma tegevuse ohtlike olukordadevältimiseks. Tööandjad teavitavad üksteist ja oma töötajaid võitöökeskkonnavolinikke ühisel töökohal esinevatest ohtudest ja nende vältimiseabinõudest ning päästetööde ja esmaabi korraldusest.

(6) Kui lisaks ühe või mitme tööandja töötajateletöötab töökohal teenuseosutaja, teavitab tööandja teenuseosutajat vajadusekorral käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud asjaoludest.

(7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 6 nimetatudjuhul võivad tööandjad sõlmida kokkuleppe lõikes 5 nimetatud kohustuse täitmisekohta või määrata töid korraldava isiku, kes kohustusi täidab. Kui tööandjadkokkulepet ei sõlmi ja töid korraldavat isikut ei määra, vastutavad nad lõikes5 nimetatud kohustuse täitmata jätmise korral solidaarselt.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud juhul teavitab teenuseosutaja töid korraldavat isikut või tema puudumise korral tööandjat oma tegevusega seotud ohtudest ja tagab, et tema tegevus ei ohustatöötajaid.

(9) Teenuseosutajad, kes töötavad ühestöökeskkonnas, teavitavad üksteist oma tegevusega seotud ohtudest ja tagavad, et nende tegevus ei ohusta töötegijaid.”;

5) paragrahvi 12² lõikes 1 asendatakse sõnad ”neljanda kuni kaheksanda” sõnadega ”teisekuni viienda”;

6) paragrahvi 12² lõikes 1 asendatakse sõnad ”teise kuni viienda” sõnadega ”neljanda kuni kaheksanda”;

7) paragrahvi 12² lõikes 3 asendatakse sõna ”neljandast” sõnaga ”teisest”;

8) paragrahvi 12² lõikes 3 asendatakse sõna ”teisest” sõnaga ”neljandast”;

9) paragrahvi 13 lõike 1 punktist 3 jäetakse välja tekstiosa ”, mille käigus selgitatakse välja töökeskkonnaohutegurid, mõõdetakse vajaduse korral nende parameetrid ning hinnatakse riskitöötaja tervisele ja ohutusele, arvestades tema ealisi ja soolisi iseärasusi, sealhulgas eririske käesoleva seaduse §-des 10 ja 10¹ nimetatud töötajatele ning töökohtade ja töövahendite kasutamise ja töökorraldusega seotud riske. Riskianalüüsi tulemused vormistatakse kirjalikult ja neid säilitatakse 55 aastat”;

10) paragrahvi 13 lõike 1 punktid 4, 5 ja 6 tunnistatakse kehtetuks;

11) paragrahvi 13 lõike 1 punkt 14 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”14) töökeskkonna riskianalüüsi alusel koostama ohutusjuhendi tehtava töö ja kasutatava töövahendi kohta;”;

12) paragrahvi 13 lõike 1 punktis 19 asendatakse sõna ”kliendiportaali” sõnadega ”töökeskkonnaandmekogu”;

13) paragrahvi 13¹ lõige 11 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(11) Töötervishoiuteenuse osutaja säilitab tervisekontrolli andmeid 30 aastat tervisekontrolli tegemisest arvates. Tööandja säilitab tervisekontrolli andmeid kümme aastat töötajaga töösuhtelõpetamisest arvates.”;

14) seadust täiendatakse §-ga 13⁴ järgmises sõnastuses:

”§ 13⁴. Töökeskkonna riskianalüüs

(1) Tööandja selgitab töökeskkonna riskianalüüsi koostamisel välja töökeskkonna ohutegurid, mõõdab vajaduse korral nende parameetrid ning hindab riske töötaja tervisele ja ohutusele.

(2) Riskianalüüs sisaldab tegevuskava, milles näha ette kõikidel ettevõtte tegevusaladel ja juhtimistasanditel rakendatavad abinõud töötajate terviseriski vältimiseks ja vähendamiseks, samuti abinõude rakendamise ajakava ja rakendajad. Tööandja eraldab tegevuskavatäitmiseks vajalikud vahendid.

(3) Riskianalüüsis tuleb arvestada töötaja ealisi, soolisi ja tervisest tulenevaid iseärasusi, sealhulgas eririske käesoleva seaduse §-des 10 ja 10¹ nimetatud töötajatele, ning töökohtade ja töövahendite kasutamise ja töökorraldusega seotud riske.

(4) Tööandja uuendab riskianalüüsi, kui:

- 1) töötingimused või töökeskkond on oluliselt muutunud;
- 2) töövahendeid või tehnoloogiat on vahetatud või uuendatud;
- 3) on ilmnenu uued andmed ohuteguri mõju kohta inimese tervisele;
- 4) õnnetuse või ohtliku olukorra tõttu on riskitase esialgse tasemega võrreldes muutunud;
- 5) töötervishoiuarst on tervisekontrolli käigus tuvastanud töötaja tööga seotud haigestumise;
- 6) tööinspektor on järelevalve käigus tuvastanud, et riskianalüüsis ei ole piisavalt hinnatud töökeskkonnas esinevaid riske, sealhulgas ei ole mõõdetud ohutegurite parameetreid, või ei ole ette nähtud abinõusid ohtude maandamiseks.

(5) Tööandja teavitab töötajaid ja nende esindajaid riskianalüüsist.

(6) Tööandja koostab riskianalüüsi kirjalikutaasesitamist võimaldavas vormis.

(7) Tööandja koostab riskianalüüsi töökeskkonnaandmekogus või edastab selle kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis Tööinspektsioonile.

(8) Riskianalüüsi säilitatakse töökeskkonnaandmekogus, välja arvatud juhul, kui tööandjal puudub kohustus riskianalüüsiandmekogusse lisada.

(9) Tööandja säilitab töökeskkonna andmekogusse kandmata või enne 2021. aasta 1. märtsi koostatud riskianalüüsi 55 aastariskianalüüsi koostamisest arvates.”;

15)paragrahvi 16 lõikes 8 asendatakse tekstiosa "käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punktides 3 ja 4 nimetatud teabele" tekstiosaga "riskianalüüsile, sealhulgas tegevuskavale";

16)paragrahvi 16 lõige 10 muudetakse järgmiselt:

"(10) Tööandja teavitab määratud töökeskkonnaspetsialistist Tööinspeksiooni töökeskkonna andmekogu kaudu võikirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kümne päeva jooksul määramisest arvates, esitades tema ees- ja perekonnanime, ametikoha ja kontaktandmed.";

17)paragrahv 16¹ tunnistatakse kehtetuks;

18)paragrahvi 17 lõige 1 muudetakse järgmiselt:

"(1) Töökeskkonnavolinikon töötajate valitud esindaja töötervishoiu ja tööohutuse küsimustes ning tema volituste kehtivusaja otsustab töötajate koosolek.";

19)paragrahvi 17 lõike 4 neljandas lauses asendatakse sõnad "Tööinspeksioonikliendiportaali" sõnadega "töökeskkonna andmekogu";

20)paragrahvi 17 lõike 6 punktis 2 asendatakse tekstiosa "§ 13 lõike 1 punktides 3 ja 4" tekstiosaga "§ 13⁴ lõigetes 1–3";

21)paragrahvi 18 lõige 2 muudetakse järgmiselt:

"(2) Vähemalt 150 töötajaga ettevõttes moodustatakse tööandja algatusel töökeskkonnanõukogu, kus on võrdselt tööandja määratud esindajaid ja töötajate valitud esindajaid. Nõukogu liikmeid on vähemalt neli. Tööandja esindaja volituste kehtivusaja otsustab tööandja. Töötajate esindaja valitakse käesoleva seaduse § 17 lõikes 4 kehtestatud korras ja tema volituste kehtivusaja otsustab töötajate koosolek.";

22)paragrahvi 22 lõikes 3¹ asendatakse sõnad "kirjalikult või Tööinspeksiooni kliendiportaali kaudu" sõnadega "töökeskkonna andmekogu kaudu või";

23)paragrahvi 23 lõike 5 punkti 1 esimesest lausest jäetakse välja tekstiosa "käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punktis 3 nimetatud";

24)paragrahvi 24 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

"(2) Kui tööõnnetus on toimunud teenuseosutajaga käesoleva seaduse § 12 lõikes 6 sätestatud olukorras, teeb kõik käesolevas peatükis sätestatud tööõnnetusega seotud toimingud töidkorraldav isik või tema puudumise korral tööandja.";

25)paragrahvi 24¹ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

"(1) Töökeskkonna andmekogu eesmärk on edendada tööohutust, võimaldades Tööinspeksioonilt töödelda töötervishoiu ja tööohutusega seotud andmeid ettevõtete töökeskkonnanahindamiseks, ennetus- ja järelevalvetegevuse planeerimiseks ja teostamiseks ning töövaidluste ja lepituste menetlemiseks. Tööandjatel ja töötajatel võimaldab andmekogu töötervishoiu ja tööohutusega seotud õigusi kasutada jakohustusi täita.

(2) Andmekogu vastutav töötleja on Tööinspeksioon.

(3) Andmekogus töödeldakse järgmisi andmeid:

- 1) füüsilise isiku ja ettevõtte üldandmed;
- 2) andmed ettevõtte töökeskkonna kohta;
- 3) andmed Tööinspeksiooni järelevalvetegevuse ja -toimingute kohta;
- 4) andmed kohtuvälise menetleja poolt läbiviidud väärteomenetluste kohta;
- 5) andmed töökeskkonnas juhtunud õnnetuste, tööõnnetuste, kutsehaigestumiste ja tööst põhjustatud haigestumiste kohta;
- 6) andmed töövaidlusalaste lahendamise ja lepitusmenetluste kohta.

(4) Andmekogusse kantud andmeid säilitatakse nende andmekogusse kandmisest arvates järgmiselt:

- 1) järelevalveandmeid kuni kümme aastat;
- 2) väärteomenetluste andmeid viis aastat;
- 3) õnnetuse, tööõnnetuse, kutsehaigestumise ja tööst põhjustatud haigestumise andmeid kuni 55 aastat;
- 4) töövaidluste andmeid kuni 55 aastat;
- 5) riskianalüüsi andmeid kuni 55 aastat.

(5) Töökeskkonna andmekogu asutab ja põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega, milles sätestatakse:

- 1) volitatud töötajad ja nende ülesanded;
- 2) andmeandjad, kogutavate andmete täpsem koosseis ja nende andmekogusse kandmise kord;
- 3) andmetele juurdepääsu ja andmete väljastamise kord;
- 4) andmete säilitamise täpsem kord;
- 5) muud korraldusküsimused.

(6) Töökeskkonna andmekogu andmed ei ole avalikud.”;

26)paragrahvi 31³senine tekst loetakselõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

”(2) Enne 2021. aasta 1. jaanuari väljakirjutatud haiguslehtedele kohaldatakse käesolevaseaduse kuni 2020. aasta 31. detsembrini kehtinud redaktsiooni.”;

27)paragrahvi 31³täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

”(3) Enne 2021. aasta 1. maid väljakirjutatud haiguslehtedele kohaldatakse käesolevaseaduse kuni 2021. aasta 30. aprillini kehtinud redaktsiooni.”;

28)seadust täiendatakse §-dega 31⁶ ja 31⁷ järgmises sõnastuses:

”§ 31⁶. Ohutu tööelu andmekoguandmete kasutamine ja hävitamine

(1) Tööandjal on võimalik kasutada ohutu tööelu andmekogu kuni 2021. aasta 31. augustini.

(2) Ohutu tööelu andmekogu andmed hävitatakse hiljemalt 2021. aasta 31. detsembril.

§ 31⁷. Käesoleva seaduse § 13⁴ lõike 6 rakendamine

Kehtiva töökeskkonna riskianalüüsi, mis on koostatud enne 2021. aasta 1. märtsi, on tööandja kohustatud esitama töökeskkonna andmekogusse või edastama Tööinspeksioonile hiljemalt 2021. aasta 1. septembriks.”.

§ 2. Ametiühingute seaduse muutmine

Ametiühingute seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 26¹ lõikes 1, § 26² lõikes 1 ja §-s 26⁴ asendatakse arv ”100” arvuga ”300”;

2)paragrahvi 26¹ lõikes 2, § 26² lõikes 2 ja § 26⁵ lõikes 2 asendatakse arv ”3200” arvuga ”32 000”;

3)paragrahvi 26⁵ lõikes 1 asendatakse arv ”200” arvuga ”300”.

§ 3. Meretöö seaduse muutmine

Meretöö seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 2 lõikes 3¹ asendatakse tekstiosa ”§ 28 lõikes 1, § 32 lõigetes 1 ja 6” tekstiosaga ”§ 28 lõigetes 1 ja 2, § 29 lõigetes 1 ja 2, § 32 lõigetes 1, 2 ja 6”;

2)paragrahv 75 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”§ 75. Laevapere liikmele andmete esitamatajätmine

(1) Käesoleva seaduse §-s 9 nimetatud andmete esitamata jätmise eest reederi, tema juhatuse liikme või muu esindaja poolt, kellele oli nimetatud kohustus delegeeritud, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.”;

3)paragrahvi 76 tekst muudetakse järgmiselt:

”(1) Käesoleva seaduse §-s 12 nimetatud alla 16-aastase alaealisega meretöölepingu sõlmimise või tema tööle lubamise keelu rikkumise eest reederi, tema juhatuse liikme või muu esindaja poolt, kellele oli keelu järgimine delegeeritud, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.”;

4)paragrahvi 77 tekst muudetakse jasõnastatakse järgmiselt:

”(1) Käesoleva seaduse §-s 45 sätestatud alaealise tööle rakendamise piirangu järgimata jätmise eest reeder, tema juhatuse liikme või muu esindaja poolt, kellele oli nimetatud kohustus delegeeritud, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.”;

5)paragrahvi 78 tekst muudetakse jasõnastatakse järgmiselt:

”(1) Käesoleva seaduse §-s 48 sätestatud igapäevase puhkeaja võimaldamata jätmise eest reeder, tema juhatuse liikme või muu esindaja poolt, kellele oli nimetatud kohustus delegeeritud, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.”;

6)paragrahvi 79 tekst muudetakse jasõnastatakse järgmiselt:

”(1) Käesoleva seaduse §-s 49 sätestatud nädalase puhkeaja võimaldamata jätmise eest reeder, tema juhatuse liikme või muu esindaja poolt, kellele oli nimetatud kohustus delegeeritud, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.”.

§ 4. Ravikindlustuse seaduse muutmine

Ravikindlustuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 56 lõige 1 muudetakse jasõnastatakse järgmiselt:

”(1) Õigussaada haigushüvitist tekib töövõimetuslehel märgitud töö- võiteenistuskohustuste täitmisest vabastusekuuendast päevast alates, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.”;

2)paragrahvi 56 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(1) Õigussaada haigushüvitist tekib töövõimetuslehel märgitud töö- võiteenistuskohustuste täitmisest vabastuse üheksandast päevast alates, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.”;

3)paragrahvi 57 lõikest 3 jäetakse välja tekstiosa ”, kuid mitte rohkem kui seitse kalendripäeva”;

4)paragrahvi 89 täiendatakse lõikega 25¹ järgmises sõnastuses:

”(25¹) Isikusuhtes, kellel on õigus töövõimetuslehel märgitud töö- või teenistuskohustustest või majandus- või kutsetegevusest vabastus algas enne 2021. aasta 1. jaanuari, kohaldatakse käesolevaseaduse kuni 2020. aasta 31. detsembrini kehtinud redaktsiooni.”;

5)paragrahvi 89 täiendatakse lõikega 25² järgmises sõnastuses:

”(25²) Isiku suhtes, kellel on õigus töövõimetuslehel märgitud töö- või teenistuskohustustest või majandus- või kutsetegevusest vabastus algas enne 2021. aasta 1. maid, kohaldatakse käesoleva seaduse kuni 2021. aasta 30. aprillini kehtinud redaktsiooni.”.

§ 5. Sotsiaalmaksuseaduse muutmine

Sotsiaalmaksuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 3 punktides 3 ja 18 asendatakse sõnad ”teise kuni kaheksanda” sõnadega ”teise kuni viienda”;

2)paragrahvi 3 punktides 3 ja 18 asendatakse sõnad ”teise kuni viienda” sõnadega ”teise kuni kaheksanda”.

§ 6. Töölepingu seaduse muutmine

Töölepingu seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 117 lõikes 1, § 118 lõikes 1, §119 lõikes 1, § 120 lõikes 1, § 121 lõikes 1, § 122 lõikes 1, § 123 lõikes 1, § 124 lõikes 1, § 125 lõikes 1, § 126 lõikes 1, § 127 lõikes 1, § 128 lõikes 1 ja § 129 lõikes 1 asendatakse arv "100" arvuga "300";

2)paragrahvi 117 lõikes 2, § 118 lõikes 2, § 119 lõikes 2, § 120 lõikes 2, § 121 lõikes 2, § 122 lõikes 2, § 123 lõikes 2, § 124 lõikes 2, § 125 lõikes 2, § 126 lõikes 2, § 127 lõikes 2, § 128 lõikes 2 ja § 129 lõikes 2 asendatakse arv "1300" arvuga "32 000".

§ 7. Töötajate usaldusisiku seaduse muutmine

Töötajate usaldusisiku seaduses tehaksejärgmised muudatused:

1)paragrahvi 24 lõikes 1 asendatakse arv "200" arvuga "300";

2)paragrahvi 24 lõikes 2 asendatakse arv "3200" arvuga "32 000";

3)paragrahvis 25 asendatakse arv "100" arvuga "300".

§ 8. Töötajate üleühenduselise kaasamise seaduse muutmine

Töötajateüleühenduselise kaasamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi85 lõikes 1, § 86 lõikes 1 ja § 87 lõikes 1 asendatakse arv "200" arvuga "300";

2)paragrahvi 85 lõikes 2, § 86 lõikes 2 ja § 87 lõikes 2 asendatakse arv "3200" arvuga "32 000";

3)paragrahvis 85¹ asendatakse arv "100" arvuga "300".

§ 9. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse § 1 punktid 5, 7 ja 26, § 4 punktid 1, 3 ja 4 ning § 5 punkt 1 jõustuvad 2021. aasta 1. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punktid 1–4, 9–16, 18–25 ja 28 jõustuvad 2021. aasta 1. märtsil.

(3) Käesoleva seaduse § 1 punktid 6, 8 ja 27, § 4 punktid 2 ja 5 ning § 5 punkt 2 jõustuvad 2021. aasta 1. mail.

(4) Käesoleva seaduse § 1 punkt 17 jõustub 2021. aasta 1. septembril.

Henn Põlluaas
Riigikogu esimees